

V času, ko v Sloveniji po vključitvi v Evropsko unijo pripravljamo nove načrte za prihodnost, se nam zdi primerno poudariti pomembnost varovanja okolja na vseh ravneh, torej ne le v našem sedanjem delovanju in odločanju, marveč tudi glede vzpostavljanja našega odnosa do vprašanj varovanja okolja in pridobivanja ustreznih znanj. To se začne že v otroštvu in bo vplivalo na kakovost življenja v prihodnosti. V tokratni številki Eko novic vam tako v osrednjem prispevku predstavljamo vzgojno-izobraževalni projekt ekošol, katerega namen je vzpostavljanje ekološke zavesti in ekoloških ravnanj v šolah, vrtcih in drugih vzgojno izobraževalnih zavodih.

Z vključevanjem okoljskih vsebin v vzgojno-izobraževalni proces ta nedvomno pridobiva novo kvaliteto. Seznanjanje z nevarnostmi in škodljivimi vplivi posameznih človekovih ravnanj za okolje in za človeka je nujno, če želimo doseči, da se bo med mladimi vsakdo zavedal, da je varovanje okolja pomembno za okolje, za družbo in za vsakega posameznika. Projekt osvešča mlade o okoljskih vprašanjih in temah ter jih spodbuja, da tako sami kot njihovi starši zaživijo na okolju prijaznejši način. Posebej spodbudno je, da so posamezne ekošole zelo pozorne na okoljske

probleme domačega okolja. Tako bi ekošole lahko na podežlju generacije mladih podrobno informirale predvsem o okoljskih problemih na področju kmetijstva (npr. o vplivih uporabe kemičnih zaščitnih sredstev) in možnostih njihovega reševanja. Šole v urbanih okoljih pa bi ponudile več znanja o škodljivih vplivih prometa z uporabo neobnovljivih virov energije in možnosti o zmanjševanju njihove porabe, o različnih sestavinah, ki jih najdemo v nepregledni množici potrošnih dobrin in njihovih možnih škodljivih učinkih, in podobno.

Ne smemo pozabiti, da bodo ta znanja in vrednote, ki jih mladi ljudje osvojijo že v času šolanja, kasneje lahko prispevala tudi h konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. V industrijski proizvodnji in v vseh drugih gospodarskih dejavnostih bo v prihodnosti vedno manj možnosti za neupoštevanje okoljskih učinkov. Za gospodarsko rast bodo nove znanstvene rešitve in tehnološke izboljšave najmanj tako pomembne, kot so danes, vendar bodo manj konkurenčne, če ne bodo prinašale pozitivnih učinkov za okolje. Brez znanja o tem pravilna odločitev ne bo mogoča.

Prepričani smo, da bomo s poznavanjem vplivov človekovega delovanja na okolje in nanj samega ter s splošnim dvigom okoljske zavesti vsakega posameznika lahko okoljske prednostne naloge v razvoju Slovenije rešili uspešneje in hitreje.

"Varovanje okolja ni luksuz, pač pa ključni faktor konkurenčnosti"

Projekt Čista proizvodnja 2004

V oktobru se pričena novi, četrti ciklus programa Čista proizvodnja 2004 v okviru enoletnega projekta, ki ga v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije izvajata Kemijski inštitut in svetovalno podjetje Liveo iz Ljubljane.

Koncept Čiste proizvodnje (ČP) je poleg drugih uveljavljenih prostovoljnih pristopov vključen v zadnji okoljski program EU in je priložnost za podjetja, da v kratkem času in celovito vzpostavijo tiste elemente učinkovitega sistema ravnanja z okoljem, ki jih je mogoče integrirati z drugimi zahtevami vodenja, da se lažje dosežajo okoljski in gospodarski cilji hkrati. Z aktivnostmi, ki se v projektu sistematično izvajajo, se vzpostavi delovanje v skladu z zahtevami, ki jih pred podjetja postavljajo okoljevarstvena zakonodaja, konkurenca in uporabniki proizvodov oziroma storitev. Doseženi rezultati podjetij, vključenih v projekt ČP 2001, 2002 in 2003, kažejo, da se količina odpadkov in emisij zmanjša v povprečju za 30%, pri čemer je doba vračanja za 62% vloženih sredstev manj kot 2 leti.

Doslej je bilo v program vključenih 32 podjetij, od katerih jih ima že 24 sistem ravnanja z okoljem po ISO 14001, oziroma so v procesu uvajanja.

Več informacij:

mag. Mirko Lešnjak
Liveo, d.o.o., Ljubljana
telefon: 01/511 36 40
e-pošta: mirko.lesnjak@liveo.si
<http://www.liveo.si>

prof. dr. Viktor Grilc,
Kemijski inštitut
telefon: 01/476 02 58
e-pošta: viktor.grilc@ki.si
<http://www.ki.si>

NOVICA

UVODNIK

Ljubo Žužek
direktor

eko Novice

Izdajatelj

Produkcija in tisk
Fotografije

Glasilno Ekološko razvojnega sklada Republike Slovenije, javnega sklada;
letnik 7, številka 23, september 2004, naklada: 5.000 izvodov
Ekološko razvojni sklad Republike Slovenije, javni sklad
Trg Republike 3, 1000 Ljubljana
telefon: 01/241 48 20 telefaks: 01/241 48 60
JOB0 - Grafično podjetje, Kranj d.o.o.; Huje 8, 4000 Kranj
Eko sklad, j.s

TISKOVINA

POŠTNA
PLAČANA
PRI POŠTI
4101 KRANJ

EKOŠOLA KOT NAČIN ŽIVLJENJA UDEJANJA CILJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA V ŠOLI

Za življenje po načelih trajnostnega ali sonaravnega razvoja moramo imeti ekološko znanje in okoljsko zavest. Ni dovolj le razmišljati na okolju prijazen način, okolje bodo namreč ohranjala ali spreminjala na bolje le dejanja. Mnoga okolju prijazna dejanja bo zmogel posameznik, mnogokrat pa je učinkoviteje, če se združujejo moči podobno mislečih. Če bi se v ekoskupini odločili zasaditi živo mejo ob šolskem dvorišču, bi en sam učenec potreboval mnogo več časa kot skupina. V skupini je včasih tudi lažje najti dobre rešitve, saj vsak zna nekaj. Včasih se določene okoljske dejavnosti lahko lotijo kar vsi učenci neke šole ali šol, ki iščejo rešitve za svojo lokalno skupnost. V Sloveniji se šole, ki sistematično gradijo okolju prijazne vrednote, ki razmišljajo in delujejo na odgovoren način do okolja, vključujejo v mednarodni program Eco-schools (ekošole). Še več, v Sloveniji smo program poimenovali **Ekošola kot način življenja**, ker smo želeli poudariti, da ne gre zgolj za posamične okoljevarstvene projekte skupine zagnanih otrok, pač pa za sistematično **okoljevarstveno** delovanje šole kot celote.

Prav zato je dobro strokovno sodelovanje z Eko skladom obogatilo naše cilje in s tem naše dejavnosti.

Koncept šolske prenovе je nastal zaradi prevelike razdrobljenosti disciplinarnega znanja po šolskih predmetih, premajhne usposobljenosti učencev za dovolj samozavestno reševanje z življenjskih problemov. Zato so taki programi lahko dobro dopolnilo na poti k uresničevanju ciljev. Na ekošolah se ustvarjajo odnosi sodelovanja z vrednostnimi sporočili, kot so obzirnost, varčnost, spoštovanje naravne in kulturne dediščine, narave in življenja sploh, solidarnost, nenasilje, strpnost in ustvarjalnost pri iskanju novih rešitev v smeri trajnostnega razvoja. Učenci in dijaki se srečujejo s situacijami, v katerih je potrebno razrešiti nasprotujoča si stališča in najti rešitve, ki so usmerjene v prihodnost. Spoznavajo, da se vrsta okoljskih vprašanj rešuje prav v odnosih med ljudmi.

Letos je 5. junija, na svetovni dan varstva okolja, potekala že sedma podelitev ekozastav. Geslo letošnje podelitve ob vstopu Slovenije v družino evropskih narodov je bilo **POD SLOVENSKO LIPO**. Še posebej je bilo slovesno za šole, ki so letos prvič na skupni prireditvi iz rok slovenskih županov prejele ekozastavo. Prireditve je potekala v mestni občini Maribor.

Ekozastava, nekakšen "standard ISO 14001", je mednarodno priznanje za sistematično okoljevarstveno vzgojnoizobraževalno delo šole pri uresničevanju Lokalne agende 21. V ekošolah potekajo dobri okoljevarstveni projekti, vendar odločitev **za tako načrtno in sistematično delo šole terja dodatno delo mentorjev, in sicer ob podpori vodstva šole, lokalne oblasti in ustreznih strokovnih inštitucij.**

Program **EKOŠOLA KOT NAČIN ŽIVLJENJA** je mednarodni projekt Mednarodnega združenja za okoljevarstveno izobraževanje (Foundation for Environmental education FEE). Delo koordinira mednarodno telo, ki ga sestavljajo nacionalni koordinatorji držav, vključeni v program. Osnovni cilj programa je povezovanje okoljskih dejavnosti med šolami v državah tako Evropske zveze kot tudi ostalih držav v okviru Unesca. S tem lahko sodelujoči izmenjujejo in bogatijo ideje ter se dogovarjajo za skupne akcije, saj skrb za okolje in varovanje narave ne pozna meja. Trenutno je vključenih v program 27 držav in okrog 12.000 šol. S pomočjo programa **Ekošola kot način življenja** šole skozi vzgojnoizobraževalni proces gradijo različne načine varovanja okolja in vzgajajo mlade v odgovorne prebivalce naše dežele in našega planeta. Vrednote in razmišljanja, ki jih bodo pridobili v ekošoli, bodo nosili s seboj vse življenje. Zavedamo se, da je vključevanje šol v okoljske aktivnosti ključnega pomena za uresničevanje sonaravnega razvoja naše države.

V slovenski program **Ekošola kot način življenja** se je v letu 2003/4 vključilo že čez 230 šol. Skladno z nacionalnim programom se ekošole odločajo za tematska področja, ki predstavljajo večji problem na šoli oz. lokalni skupnosti, kot so ekologija medčloveških odnosov, ločeno zbiranje in zmanjševanje odpadkov, varčevanje in ohranjanje pitne vode, varčevanje z energijo in spoznavanje sodobnih tehnologij priprave in energetske izrabe biomase, biološka raznovrstnost ...

V ekošolah učenci spoznavajo, da problemov nima narava, ampak ljudje, in da se vrsta okoljskih problemov rešuje v odnosih med nami. Spodbujamo jih k

intenzivnemu ter kritičnemu razmišljanju za jutri, spoznavanju in ocenjevanju, iskanju rešitev in gradnji odnosov med družbo, državo, podjetništvom in naravo. Samo takšna pot je pot preživetja in napredka. Zato so projekti, pri katerih se aktivno vključujejo lokalna skupnost in podjetja, lahko odlično dopolnilo pri uresničevanju ciljev.

Ekošola ponuja vrsto praktičnih rešitev in spodbud za uresničevanje okoljskega osveščanja:

- izboljša šolsko okolje
- zmanjša količino odpadkov
- skrbi za sortiranje odpadkov
- vključuje krajanе in krajevno oblast
- skrbi za krajevno in nacionalno medijsko odzivnost
- se povezuje z drugimi šolami v Sloveniji in Evropi
- pridobi sponzorje.

Ekošolarji, ki ob pomoči svojih mentorjev, ravnatelja, župana in drugih, opravijo sedem korakov, so na pravi poti, da bi njihova šola dobila zastavo, ki je znak visoke okoljske zavesti vseh učencev in učiteljev šole:

Prvi korak: Ustanovitev ekoprogramskega sveta šole.

Ekoprogramski svet usmerja okoljske dejavnosti šole, določi cilje delovanja in skrbi za vključevanje učencev, učiteljev, vzgojiteljev, staršev, ostalega osebja šole in predstavnikov lokalne skupnosti v projekt.

Drugi korak: Pregled okolja in proučevanje vplivov šolskega okolja na delovanje kraja, kjer šola deluje.

Ekošolarji morajo delovati v svojem lastnem okolju. Če pa želijo delovati v svojem kraju, morajo biti seveda seznanjeni z dogajanjem v njem.

Tretji korak: Načrtovanje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev ter spremljanje le teh.

Modrec je rekel: "Če ne veš, kam hočeš, je najbolje ostati doma." Podobno je z načrtovanjem dejavnosti v projektu. Nekateri cilji, ki si jih zastavijo, so dolgoročni, saj je za njihovo izvedbo potreben daljši časovni rok. Takšni dolgoročni cilji so lahko na primer pobuda za postavitev čistilne naprave ali ureditev odlagališča v kraju. V okviru kratkoročnih ciljev pa na šoli pripravijo program za varčevanje z vodo in elektriko, zmanjšanje količine odpadkov ipd. Velika večina ciljev je lahko kratkoročnih. Ekošolarji med šolskim letom spremljajo njihovo uresničevanje. Takšni so na primer postavitev razstave, organizacija okrogle mize ipd.

Četrti korak: Ovrednotenje (evalvacija) predvsem kratkoročnih ciljev ob koncu šolskega leta in stalno spremljanje dolgoročnih ciljev.

Redki so projekti, kjer bi vse potekalo popolnoma brez napak. Ko se opravi neko delo, ga je potrebno oceniti. Na ta način se ugotavlja, kaj bi bilo mogoče še izboljšati in kaj pohvaliti.

Peti korak: Priprava izvedbe tematskih sklopov za delo v šoli in zunaj nje.

Vsaka ekošola si mora izbrati temo, s katero se bo še posebej ukvarjala. Takšne teme so odpadki, voda, energija ali druge aktualne okoljske teme.

Šesti korak: Informiranje in osveščanje.

O svojem delu obveščajo druge ekošole v Sloveniji in v drugih državah. Delo, o katerem ne bi obveščali okolja, v katerem živijo, ne bi bilo učinkovito. Sokrajani morajo vedeti, da se dogajajo pomembne zadeve. To pa je tudi način osveščanja prebivalcev, da je okolju prijazno ravnanje vsem koristno.

Sedmi korak: Podpis ekolistine.

Ekolistina je izjava ekoprogramskega sveta šole za delovanje ekošole s partnerji v projektu in za nacionalno koordinacijo.

Ekolistina odraža izjavo, da se bodo partnerji zavzemali za dvigovanje ekološke zavesti, spreminjanje navad, vplivanje na lokalne inštitucije za uvajanje ukrepov za prijaznejše ravnanje. Pomeni osveščenost za ohranjanje narave ter voljo za spreminjanje v skladu s sonaravnim razvojem kraja, občine, države.

Listina vsebuje tudi ukrepe in naloge, ki naj jih na šoli uvedejo vodstvo, učitelji, učenci in dijaki, starši, lokalne oblasti ter državne ustanove.

Elementi listine:

- letni okoljevarstveni načrt šole,
- pravila eko obnašanja na šoli,
- zahteve, ki zadevajo lokalne oblasti,
- naloge okoljevarstvenega programskega sveta,
- osnovne teme, ki jih določi programski svet (energija, voda, ...),
- dodatne teme (hrup, zelene površine, zaščita bioloških vrst, ...),
- sodelovanje z okoljevarstvenimi organizacijami.

Za vsak element listine na šoli oblikujejo pravila, po katerih delujejo. Pravila so tudi del poročila, ki ga posredujejo nacionalnemu odboru kot dokaz, da jih izvajajo. Pri vsaki novi temi se pravila dopolnijo ali popravijo, glede na nove ideje in informacije.

Pravila eko obnašanja je potrebno objaviti na vidnem mestu na šoli.

Po enem ali po dveh letih okoljskega delovanja šola prejme ekozastavo.

Zato je osnovni moto EKOŠOLE:

Vsakdo, ki ima z ekološko znanje in okoljsko zavest, lahko prispeva svoj delež.

Šola, ki izpelje vseh sedem korakov in doseže opažene rezultate v izboljšanju okolja v kraju, kjer deluje, dobi ekozastavo. Ta zastava je šoli vidno državno in mednarodno priznanje za okoljsko delovanje. Nagrada oziroma priznanje se obnavlja vsako leto.

EKOŠOLA :

- vsebuje okoljsko vzgojo kot sestavni del ciljev in vsebin vsakega predmeta posebej,
- vključuje naravoslovne dejavnosti za povezovanje ciljev in vsebin med predmeti,
- vključuje vrednostne cilje v življenju šole,
- organizira dejavnosti z mladimi, ki so odraz ustvarjalnosti, novih idej različnih projektov in dejavnosti,
- celovito organizira vzgojno delo znotraj šole v povezavi s krajem in nosilci odločanja,
- povezuje mlade med državami Evrope in sveta,
- ekošola je šola za življenje v prihodnosti.

Kriteriji za pridobitev ekozastave

Celostni program, ki ga uspešno uvaja ekošola, je način življenja, ki gradi zdravo samopodobo posameznika, spoštljiv in dejavno odgovoren odnos sočloveka do okolja in do vsakega živega bitja. Je pomemben program, ki ohranja kulturno in nacionalno izročilo v Sloveniji. Je darilo našim mladim, da zrastejo v srečne in notranje izpolnjene ljudi, ki bodo znali spoštovati in ljubiti naravo ter svojo deželo, ki si bodo upali živeti življenje kot vrednoto v najširšem pomenu te besede.

Ekozastave

Slovenska ekošola kot način življenja si želi, da bi odgovoren odnos do sočloveka in do vseh bitij narave postal način življenja vsake slovenske družine, vsakega podjetja, vsake slovenske občine in vsakega ministrstva. Takšno preobrazbo duha na vseh ravneh življenja in dela si ta prelestna dežela v osrčju Evrope tudi zasluži.

Nacionalni kriteriji za pridobitev ekozastave služijo za vrednotenje poti, ki pelje k uresničevanju vizije slovenske ekošole.

To pa pomeni:

- ekošola za vse zaposlene v vsakem zavodu, saj zavod ne more delovati po načelih ekošole kot načinu življenja le polovično ali četrtinsko;
- vodstva zavodov morajo prevzeti ekonačin življenja v celotnem zavodu; vsi naj bi se trudili živeti po ekonačelih in voditi z zgledom, kajti le tako bodo otroci razumeli smisel tega nacionalnega programa;
- v ekozavodu je nujno potrebno skrbeti za pravilen način prehranjevanja in zmanjšati količine nepotrebno embaliranih živil (ni prostora za raznovrstne automate za nezdrave jedi in pijače);

- z zmanjševanjem količine odpadkov bomo gojili pristen odnos do narave in hkrati bogatili medsebojne odnose, saj bomo skupaj reševali okoljsko problematiko;
- dejavnosti otrok so usmerjene v spoznavanje ekovrednot; starejši naj pozitivne vrednote prenašajo na mlajše;
- zavedamo se, da nas ta projekt združuje, bogati, a hkrati postavlja pred nas nova vprašanja, kako živeti naprej.

Dinamika vključevanja šol v projekt

Šol. leto	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04
registrirane	2	37	47	54	59	78	105	170	210
nagrajene	0	0	17	33	43	56	79	127	159

Opomba: za šol. leto 2003/04 smo vpisali le oceno, kajti evalvacija še ni zaključena.

Za šolsko leto 2004/2005 veljajo naslednji nacionalni kriteriji:

1. Eko-vzgojnoizobraževalni zavodi (vrtci, osnovne šole, srednje šole in domovi za šolske in obšolske dejavnosti in obšolske dejavnosti) imajo izpeljanih vseh sedem korakov po programu ekošole kot načinu življenja.
2. Letni program dela šole je oddan na obrazcu ekošole; plačilo letnega prispevka je izvedeno do 20. novembra.
3. Pravilno izpolnjena prijavnica za ekozastavo je oddana do 20. aprila 2005.
4. Priloge k prijavi so urejene skladno z navodili nacionalne koordinacije.
5. Sodelovanje v najmanj petih dejavnostih v tekočem letu, ki jih organizira nacionalna koordinacija:
 - Voden tematski sklop Biotska pestrost.
 - Voden tematski sklop Promocija sodobnih tehnologij Energija in biomasa. Poročilo oddano kot priloga k prijavi.
 - Sodelovanje v tematskem sklopu Voda s poudarkom na varčevanju in odkrivanju onesnaževanja in preprečevanje onesnaževanja. Poročilo je oddano kot priloga k prijavi.
 - Pilotski projekt Tetra-pak, Slopak in Ekošola; ločeno zbiranje kartonske embalaže za tekočine.
 - Sodelovanje v projektu, ki ga razpisujemo v sodelovanju z Gospodarskim vestnikom.
 - Sodelovanje v projektu, ki ga razpisujemo s Porsche Slovenija.
 - Sodelovanje v razpisu za izbor novoletnih motivov na ekovoščilnicah.
 - Sodelovanje v pilotskem projektu Ekošola in ISO standardi 14001.
 - Eko-kviz Raziskovanje okolja Evrope za osnovne šole.
 - Eko-kviz za srednje šole.
 - Izvedba eko-dneva.
 - Izviren eko-znak šole.
 - Izvirna eko-himna.
 - Posredovanje prispevkov v angleškem jeziku za Newsletter.
 - Urejene spletne strani z angleškim prevodom in sodelovanje z evropskimi ekošolami. Povezavo (link) za pregled strani je potrebno sporočiti na nacionalno koordinacijo.
 - Sodelovanje na ekobazarju (vodja Jože Jarh).
 - Udeležba šole, doma ali vrtca na seminarjih Kako postati dobra ekošola.
6. Zaključno poročilo o projektu (1 tipkana stran formata A4) iz izvedenimi letnimi dejavnostmi, ki se ujemajo s planiranimi dejavnostmi.

Če dejavnosti niso izvedene, je potrebno navesti vzrok.

S svojo demokratičnostjo, odprtostjo, vključevanjem idej in prispevkov posameznika je ekošola tudi mesto za vzgojo demokratične državljske kulture.

Naj zaključim z mislimi, ki postajajo vodilo slovenskega projekta Ekošola kot način življenja.

Biti Slovenec in biti srčen državljan te Evrope, tega sveta je naš poklic. Biti dober človek je naše življenjsko poslanstvo. Žlahtno cvetje človečnosti pa mora zrasti najprej znotraj nas, da bomo imeli kaj podariti naprej. Podariti okolju. Tistemu, ki potrebuje. Kot daruje sonce, drevo, reka ali veter.

Ustvariti v sebi ekološko ravnovesje duha je pot v vsak uspešen ekološki projekt. Zato naj v ekošoli raste naša notranjost, ki izpolnjuje najprej vsakega učenca, učitelja, delavca šole, krajana, občana, državljana. To seme bo šele rojevalo neprecenljiv in stoteren sad spoštovanja življenja, narave in okolja.

RAZPISI

JAVNI RAZPIS ZA KREDITIRANJE OKOLJSKIH NALOŽB 29LI04A

(Polno besedilo razpisa je objavljeno v Uradnem listu RS, št. 8/04, z dne 30. 1. 2004)

Predmet razpisa in višina razpisanih sredstev

Predmet razpisa so krediti Eko sklada, j.s., (v nadaljevanju Sklada) za okoljske naložbe na ozemlju Republike Slovenije v skupnem znesku 1,5 milijarde SIT za naložbe v:

1. čiščenje in odvajanje odpadnih voda;
2. ravnanje z odpadki, ki se nanašajo na gradnjo ali širitev odlagališč nenevarnih odpadkov oziroma izvedbo sanacijskih ali drugih del za prilagoditev obstoječih odlagališč za odlaganje nenevarnih odpadkov predpisanim zahtevam;
3. gradnjo ali rekonstrukcijo obratov ali nakup naprav, namenjenih ločenemu zbiranju, razvrščanju, obdelavi, predelavi in končnemu ravnanju z odpadki z namenom zmanjšanja obremenjevanja okolja;
4. obnovo javnih sistemov za oskrbo s pitno vodo z namenom zmanjšanja izgub;
5. gradnjo javnih sistemov za nadomestno oskrbo s pitno vodo v naseljih;
6. gradnjo ali rekonstrukcijo velikih kurilnih naprav z namenom zmanjševanja onesnaževanja zraka;
7. sproizvodnjo električne in toplotne energije, če je naprava priključena na javno električno omrežje in se izraba primarne energije poveča vsaj za 5 %;
8. izrabo obnovljivih virov energije (biomasa, geotermalna in vodna energija, energija sonca, vetra in okolice);
9. zmanjšanje onesnaževanja zraka iz razpršenih virov v urbanih naseljih;
10. učinkovito rabo energije v objektih v javni rabi.

Na razpis se lahko prijavijo lokalne skupnosti, gospodarske družbe in druge pravne osebe ter samostojni podjetniki posamezniki, ki opravljajo ustrezne lokalne gospodarske javne službe s področja varstva okolja in oskrbe z energijo. Naložbe, za katere bodo dodeljeni krediti po tem razpisu, morajo biti pričetke po 01. 10. 2003 ter zaključene v 2 letih od datuma izdaje odločbe o dodelitvi kredita. Za vse kandidate, razen lokalnih skupnosti, bodo veljale tudi omejitve glede državnih pomoči.

Splošni in finančni pogoji kreditiranja

Odobreni kredit lahko obsega največ 70 % od vrednosti upravičenih stroškov naložbe oziroma največ 470 milijonov SIT. Na razpis je mogoče prijaviti le naložbe oziroma faze naložb, ki s strani Sklada še niso bile kreditirane. Krediti se odplačujejo v četrtletnih obrokih. Odplačilna doba lahko znaša največ 15 let z vključenim moratorijem. Moratorij na odplačilo glavnice lahko znaša največ dve leti.

Kredit bo potrebno zavarovati s predložitvijo: štirih bianco menic s pooblastilom za izpolnitev in enega ali več izmed naslednjih zavarovalnih instrumentov (ne velja za lokalne skupnosti):

1. ustrezno zavarovanje s strani države;
2. nepreklicna brezpogojna garancija prvovrstne banke;
3. drugo prvovrstno zavarovanje, opredeljeno v Sklepu Banke Slovenije;
4. poroštvo občine;
5. za Sklad sprejemljiva hipoteka na tržno zanimivi nepremičnini;
6. zastava vrednostnih papirjev;
7. druga, po posebnem predhodnem dogovoru za Sklad sprejemljiva zavarovanja.

Letna obrestna mera je (po izbiri kreditateljca):

- A) za kredite v tolarjih: fiksna nominalna obrestna mera 3,95 % - 4,1 % letno, odvisno od vrste zavarovanja, oziroma 3,8 % letno za kreditiranje naložb na območju narodnih, regijskih ali krajskih parkov, ne glede na vrsto zavarovanja;
- B) za kredite v tolarjih z valutno klavzulo v EUR: trimesečni EURIBOR + 0,35 % - 0,5 % letno, odvisno od vrste zavarovanja, oziroma trimesečni EURIBOR + 0,2 % letno za kreditiranje naložb na območju narodnih, regijskih ali krajskih parkov, ne glede na vrsto zavarovanja.

Razpis je odprt do porabe razpisanih sredstev oziroma najkasneje do 29. 10. 2004.

JAVNI RAZPIS ZA KREDITIRANJE OKOLJSKIH NALOŽB 30PO04A

(Polno besedilo razpisa je objavljeno v Uradnem listu RS, št. 47/04, z dne 30. 4. 2004)

Predmet razpisa in višina razpisanih sredstev

Predmet razpisa so krediti Eko sklada, j.s., (v nadaljevanju Sklada) za okoljske naložbe na ozemlju Republike Slovenije v skupnem znesku 4 milijarde SIT za naložbe v:

1. čiščenje in odvajanje odpadnih voda;
2. ravnanje z odpadki, ki se nanašajo na gradnjo ali širitev odlagališč nenevarnih odpadkov oziroma izvedbo sanacijskih ali drugih del za prilagoditev obstoječih odlagališč za odlaganje nenevarnih odpadkov predpisanim zahtevam;
3. gradnjo ali rekonstrukcijo obratov ali nakup naprav, namenjenih ločenemu zbiranju, razvrščanju, obdelavi, predelavi in končnemu ravnanju z odpadki z namenom zmanjšanja obremenjevanja okolja;
4. obnovo javnih sistemov za oskrbo s pitno vodo z namenom zmanjšanja izgub;
5. gradnjo javnih sistemov za nadomestno oskrbo s pitno vodo v naseljih;
6. zmanjševanje obremenjevanja okolja v smislu prilagajanja zakonodaji o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja (smernica IPPC);
7. zmanjševanje obremenjevanja zraka, če se le-te nanašajo na gradnjo ali rekonstrukcijo naprav, ki obremenjujejo zrak s hlapnimi organskimi spojinami zaradi uporabe organskih topil (smernica VOC);
8. gradnjo, rekonstrukcijo ali obnovo velikih kurilnih naprav z namenom zmanjševanja obremenjevanja zraka;
9. gradnjo ali rekonstrukcijo sežigalnic odpadkov in naprav za so-sežig z namenom zmanjševanja obremenjevanja zraka;
10. zmanjševanje obremenjevanja zraka iz naprav za pridobivanje aluminija, proizvodnjo keramike in opečnih izdelkov, pridobivanje cementa, predelavo sive litine, ferolit in jekla, vroče pocinkanje, sproizvodnjo in predelavo fosforitov in pridobivanje svinca in njegovih zlitin iz sekundarnih surovin;
11. varčevanje z energijo, če se poraba energije na enoto proizvoda zmanjša vsaj za 15 %, oziroma za naložbe v sproizvodnjo električne energije in toplote, če je naprava priključena na javno električno omrežje in se izraba primarne energije poveča vsaj za 5 %;
12. rabo obnovljivih virov energije (biomasa, geotermalna in vodna energija, energija sonca, vetra in okolice);
13. okoljske naložbe v kmetijskih gospodarstvih za prilagoditev novim minimalnim standardom EU;
14. zmanjšanje toplotnih izgub v obstoječih objektih za vsaj 15 %;
15. zmanjšanje onesnaževanja zraka iz razpršenih virov v urbanih naseljih.

Na razpis se lahko prijavijo lokalne skupnosti, gospodarske družbe in druge pravne osebe ter samostojni podjetniki posamezniki. Naložbe, za katere bodo dodeljeni krediti po tem razpisu, morajo biti pričetke po 1. 10. 2003 ter zaključene v dveh letih od datuma izdaje odločbe o dodelitvi kredita. Za vse kandidate, razen lokalnih skupnosti in investitorjev, ki jim bo odobren kredit po načelu „de minimis“, bodo veljale tudi omejitve glede državnih pomoči.

Letna obrestna mera je (po izbiri kreditateljca):

- A) za kredite v tolarjih: fiksna nominalna obrestna mera 4,0 - 4,3 % letno, odvisno od vrste zavarovanja, oziroma 3,8 % letno za kreditiranje naložb na območju narodnih, regijskih ali krajskih parkov, ne glede na vrsto zavarovanja;
- B) za kredite v tolarjih z valutno klavzulo v EUR: trimesečni EURIBOR + 0,7 % - 1,0 % letno, odvisno od vrste zavarovanja; oziroma trimesečni EURIBOR + 0,5 % letno za kreditiranje naložb na območju narodnih, regijskih ali krajskih parkov, ne glede na vrsto zavarovanja.

Splošni in finančni pogoji kreditiranja

Odobreni kredit lahko obsega največ 70 % od vrednosti upravičenih stroškov naložbe. Na razpis je mogoče prijaviti le naložbe oziroma faze naložb, ki s strani sklada še niso bile kreditirane.

Kredit se odplačujejo v četrtletnih obrokih. Odplačilna doba lahko znaša največ 15 let z vključenim moratorijem. Moratorij na odplačilo glavnice lahko znaša največ dve leti. Kredit bo potrebno zavarovati s predložitvijo štirih bianco menic s pooblastilom za izpolnitev in enega ali več izmed zavarovalnih instrumentov (ne velja za lokalne skupnosti), ki so navedeni že v Razpisu 29LI04A.

Razpis je odprt do porabe sredstev oziroma najkasneje do 20. 12. 2004.

JAVNI RAZPIS ZA KREDITIRANJE NALOŽB ZA ZMANJŠANJE ONESNAŽEVANJA ZRAKA IN DRUGIH OKOLJSKIH NALOŽB OBČANOV 31OB04A

(Polno besedilo razpisa je objavljeno v Uradnem listu RS, št. 58/04, z dne 28. 5. 2004)

Predmet razpisa in višina razpisanih sredstev

Predmet razpisa so krediti Eko sklada, j.s., namenjeni občanom za okoljske naložbe na območju Republike Slovenije v skupnem znesku 1,5 milijarde SIT za naložbe v:

A rabo obnovljivih virov energije

- namestitve naprav ali sistemov za ogrevanje prostorov, ki izkoriščajo obnovljive vire energije in / ali zmanjšujejo emisije v ozračje (toplotne črpalke, aktivni in pasivni solarni sistemi, sistemi za izkoriščanje geotermalne energije, energije iz lesne ali druge biomase, daljinsko ogrevanje itd.);
- namestitve naprav ali sistemov za pripravo sanitarne tople vode, ki uporabljajo obnovljive vire energije (npr. toplotne črpalke, solarni sistemi, sistemi za izkoriščanje geotermalne energije, energije iz lesne ali druge biomase itd.);
- namestitve naprav za pridobivanje električne energije iz sončne energije ali energije vetra z nazivno močjo do 50 kW.

B zmanjšanje toplotnih izgub pri obnovi stanovanjskih objektov

- vgradnja zunanjega stavbnega pohištva (okna, vrata, steklene stene ipd.) z nizko toplotno prehodnostjo $U_{max} = 1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$ za zasteklitev oz. $U_{max} = 1,4 \text{ W/m}^2\text{K}$ za cele elemente;
- izvedba toplotne izolacije zunanje lupine (fasade ali strehe) obstoječih stanovanjskih objektov ($d_{min} = 6 \text{ cm}$ za fasade, $d_{min} = 15 \text{ cm}$ za strehe).

C gradnjo ali rekonstrukcijo stanovanjskih objektov, pri katerih bodo skupne toplotne izgube vsaj za 15 % nižje od predpisanih

- vgradnja zunanjega stavbnega pohištva (okna, vrata, steklene stene ipd.) z nizko toplotno prehodnostjo $U_{max} = 0,9 \text{ W/m}^2\text{K}$ za zasteklitev oz. $U_{max} = 1,2 \text{ W/m}^2\text{K}$ za cele elemente);
- izvedba toplotne izolacije zunanje lupine (fasade ali strehe) obstoječih stanovanjskih objektov ($d_{min} = 8 \text{ cm}$ za fasade, $d_{min} = 15 \text{ cm}$ za strehe).

D nakup okolju prijaznih vozil

- nakup osebnih avtomobilov in motornih koles na električni (akumulatorji, gorivne celice) ali hibridni pogon.

G odvajanje in čiščenje odpadnih voda

- priključitev obstoječih objektov na javno kanalizacijsko omrežje;
- nakup in vgradnjo malih (individualnih ali skupinskih) čistilnih naprav za komunalne odpadne vode;
- prekritje objektov z rastlinsko odejo (zmanjšanje koeficienta odtoka padavinskih voda).

H nadomeščanje gradbenih materialov, ki vsebujejo nevarne snovi

- zamenjava strešne kritine, ki vsebuje azbestna vlakna (npr. salonit);
- zamenjava vodovodnih in kanalizacijskih cevi iz materialov, ki vsebujejo azbest ali težke kovine (svinec, cink, ...).

I učinkovito rabo vodnih virov

- namestitve naprav za zbiranje in distribucijo deževnice;
- namestitve naprav za mehansko, kemično in biološko čiščenje pitne vode.

J oskrbo s pitno vodo

- zagotavljanje oskrbe s pitno vodo (kjer javna oskrba ni zagotovljena).

Pogoji kreditiranja

Do pridobitve kredita po tem razpisu so upravičeni:

- lastniki objektov ali njihovih zaključenih delov;
- najemniki objektov ali njihovih zaključenih delov s pisnim dovoljenjem lastnika;
- ožji družinski člani (zakonec, izvenzakonski partner, njuni otroci oziroma posvojenci, starši ali posvojitelji) upravičencev iz predhodnih alinej s pisnim dovoljenjem lastnika.

S krediti sklada je mogoče financirati do 80 % vrednosti investicij. Najvišji posamični kredit znaša 4 milijone SIT. Najdaljša odplačilna doba za kredite po tem razpisu znaša 6 let.

Letna fiksna nominalna obrestna mera je 4,0 %.

Vsebinska vloga

Razpisno dokumentacijo z obrazci za vlogo kandidati naročijo na Eko sklado, j.s., tel. 01/241 48 20 ali v Novi KBM, d.d., tel. 02/229 28 06 ali 02/229 28 61 in jo prejmejo po pošti.

Razpis je odprt do porabe razpisanih sredstev, oziroma najkasneje do 31. 5. 2005.

INFO & KONTAKTI

Informacije

naslov: **Ekošklo razvojni sklad Republike Slovenije, javni sklad, Trg republike 3, 1000 Ljubljana**
telefon: **01/241 48 20**
faks: **01/241 48 60**
splet: **http://www.ekosklad.si**
e-pošta: **ekosklad@ekosklad.si**

Kontaktne osebe:

Zoran Bešlin: področje ravnanja z odpadki, področje varstva zraka, področje smernice IPPC;
Gregor Golja: področje kreditiranja občanov; področje kreditiranja energetike;
Borut Šturm: področje kreditiranja občanov;
Igor Čehovin: področje varstva voda in vodooskrbe;
Nataša Černila Zajc: področje varstva voda;
Darko Kaporčič: podr. kreditiranja občanov in vsa naštetata podr;

telefon: **01/ 241 48 34** e-pošta: **zoran.beslin@ekosklad.si**
telefon: **01/ 241 48 48** e-pošta: **gregor.golja@ekosklad.si**
telefon: **01/ 241 48 44** e-pošta: **borut.sturm@ekosklad.si**
telefon: **01/ 241 48 42** e-pošta: **igor.cehovin@ekosklad.si**
telefon: **01/ 241 48 32** e-pošta: **nataša.cernila-zajc@ekosklad.si**
telefon: **01/ 241 48 30** e-pošta: **darko.koporcic@ekosklad.si**